

Bekæmpelse af sadelgalmyg

Evt. bekæmpelse skal udføres omkring vækststadiet 37-39 (fanebladet synligt til fuldt udviklet).

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Resumé:

I vækstsæsonen 2011 optrådte der mere udbredte angreb af sadelgalmyg i nogle vinterhvedemarker på lerjord med hyppig hvededyrking. Se nærmere i [plantenyt nr. 406, 2011](#). I marker med angreb i år skal man være opmærksom på evt. angreb til næste år, hvis der skal dyrkes hvede eller vårbyg i marken. Fugtig jord i juli-august fremmer overvintringen. Gule fangbakker kan anvendes til at følge forekomsten i foråret. Evt. bekæmpelse skal udføres omkring vækststadiet 37-39 (fanebladet synligt til fuldt udviklet).

Nedenfor er refereret forsøg fra Sverige og Tyskland med bekæmpelse af sadelgalmyg.

I tabel 1 ses resultatet af 1 forsøg i vårbyg med et bruttomerudbytte på 18 procent efter sprøjtning med et pyrethroid (Sumi-Alpha, ældre pyrethroid) i vækststadiet 49 (første stak synlig). I tabel 2 ses 1 forsøg i vinterhvede med et bruttomerudbytte på op til 32 procent.

Som det fremgår, optrådte der kraftige angreb i begge forsøg, som var anlagt i marker med kraftige angreb året før. Der blev også anlagt et forsøg i en tredje mark med angreb året før, men her optrådte ikke kraftige angreb året efter, og der blev ikke opnået merudbytter for sprøjtning.

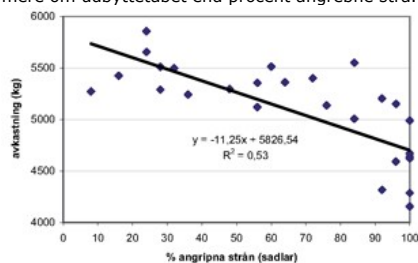
Tabel 1. Bekæmpelse af sadelgalmyg i vårbyg, 1 forsøg, 2003 Växtskyddscentralen, Skara.

Behandling	Dosis l/ha	Sprøjtetids-punkt, vækststadiet	Udbytte og merudbytte, kg/ha	Procent angrebne strå, øverste internodie	Procent angrebne strå, næstøverste internodie	Procent angrebne strå, nederste internodie
Ubehandlet			5184	79	39	9
Sumi-Alpha	0,3	49	+943	15	11	3
LSD			233			

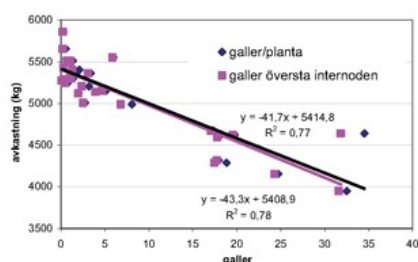
Tabel 2. Bekæmpelse af sadelgalmyg i vinterhvede, 1 forsøg, 2004 Växtskyddscentralen, Skara.

Behandling	Dosis l/ha	Sprøjtetids-punkt, dato	Sprøjtetids-punkt, vækststadiet	Udbytte og merudbytte, kg/ha	Angreb, sadler pr. strå	Knækkede strå pr. rute
Sumi-Alpha	0,4	8. juni	47	4177	24	17
Sumi-Alpha	0,4	8. juni+17.juni	47+57	+1256	0,5	0
Sumi-Alpha	0,4	11.juni	49	+1030	3,2	2
Sumi-Alpha	0,4	11.juni+17.juni	49+57	+1356	1,4	0,5
Sumi-Alpha	0,4	17.juni	57	+998	5,5	2,5
Sumi-Alpha	0,4	23.juni	65	+454	22	21
LSD				254		

I forsøget i tabel 2 undersøgte man også sammenhæng mellem angreb og udbytte. Se figur 1-2. Det konkluderes, at antal sadler pr. plante siger mere om udbyttetabet end procent angrebne strå.

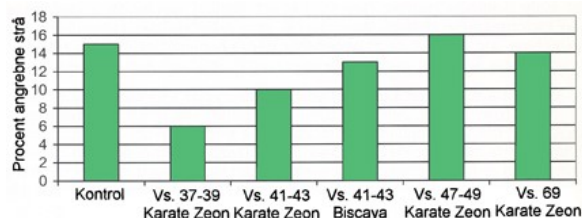

Figur 1. Sammenhæng mellem angrebne strå (procent strå med sadler) og udbytte. Hvert punkt repræsenterer en rute i forsøget.

Figur 2. Sammenhæng mellem sadler pr. strå hhv. sadler på øverste internodie og udbytte. Hvert punkt repræsenterer en rute i forsøget.

I figur 3 ses forsøg fra Tyskland med bekæmpelsestidspunkt med pyrethroidet Karate Zeon. Den bedste effekt blev opnået ved sprøjtning i vækststadiet 37-39 (fanebladet synligt til fuldt udviklet).

Figur 3. Bekæmpelse af sadelgalmyg i vinterhvede, 1 forsøg 2009 Landwirtschaftskammer Schleswig-Holstein.

Kommer der angreb året efter?

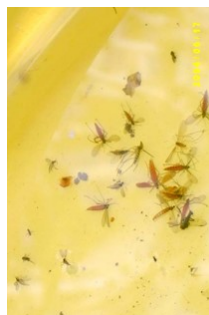
Ved Sveriges Landbrugsuniversitet er der skrevet en hovedopgave om sadelgalmyg i 2005, og nedenfor er der linket til rapporten.

I rapporten angives at fugtighedsforholdene om foråret og især efteråret at have altafgørende betydning for angrebsstyrken af sadelgalmyg. Varmt og fugtigt vejr i april-maj gør, at sadelgalmyggen kan forpuppe sig. Jordtemperaturen skal i overfladen om foråret være på mindst 18 °C for at pupperne kan udvikle sig til voksne myg. Fugtigt vejr i juli-august gør, at de fuldvoksne larver kan gennemtrænge jordoverfladen og søge ned i jorden til overvintring. Fugtighed i juli-august angives at være mest betydende for angrebsstyrken i marken året efter. Kravene til fugtighed angives at være årsagen til, at angreb især optræder på lerjord.

Omkring 10-20 procent af larverne kan overleve til året efter, og længere overligningstider er ikke beskrevet. Dyrkning af en ikke modtagelig afgrøde i 2 år sanerer derfor for angreb. Følgende kornarter angribes: vinter- og vårhvede, vårbyg. Vinterbyg angribes sjældent, mens havre og rug næsten aldrig angribes. I rapporten skrives dog at der i Sverige også er set angreb i havre. Hyppig dyrkning af hvede og vårbyg opformerer derfor sadelgalmyg.

Jo senere angreb jo mindre skade gør sadelgalmyggene, og sadlerne sidder ved sene angreb især på de øverste internodier.

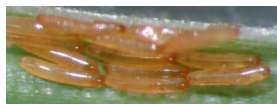
Vil man følge forekomsten af sadelgalmyg i foråret, angives gule fangbakker som velegnede, ligesom man om foråret kan lede efter pupper i jordoverfladen. Det angives, at det er let at se de orange pupper, hvis man skraber lidt i jorden. Se billede 5 nedenfor. Alle billeder er fra rapporten.

Billede 1. Orange sadelgalmyg i gul fangbakke. Gule fangbakker kan bruges til at følge forekomsten af sadelgalmyg i foråret.

Billede 2. Sadelgalmyg.

Billede 4. Nærbillede af æg af sadelgalmyg på hvedeblad.

Billede 3. Æg af sadelgalmyg på hvedeblad.

Billede 5. Puppe af sadelgalmyg.

Billede 6. Larver af sadelgalmyg.

Kilde: Sadelgalmyggen som skadegørere på stråså. Forsök och erfarenheter från Västra Götalands län. Emma Eklund. Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala. Læs hele [rapporten](#).